

end andre Steder, vil jeg gerne dertil sige, at Skylden kan vel egentlig kun lægges paa Pakhusene, thi Arbejdslønnen maa vel være omtrent ens derude og andre Steder. Hvis Transporten derude er 50 pCt. dyrere, maa vel Udgifterne til Transport blive de 50 pCt. dyrere, men det skyldes formentlig Beliggenheden og ikke den højere Arbejdsløn. Der synes her at have været en Tilbøjelighed til at ville skubbe ind i Afgørelsen et Moment, som jeg ikke kan se logisk hører hjemme der. Forudsat, at Arbejdslønnen er den samme alle Steder, vil det naturligvis blive saa og saa mange Procent dyrere, hvis der er Forhold, som teknisk vanskeliggør Transporten, men saa er det disse Forhold, der gør det, og ikke den højere Arbejdsløn. Men jeg gaar altsaa ud fra, hvad jeg først antydede: at disse Meddelelser, som her fremkommer, bliver givet Rigsdagen til nærmere Overvejelse af, hvorledes hele dette Forhold skal vurderes i Fremtiden. Jeg har blot villét gøre disse Bemærkninger, fordi det forekommer mig, at der ogsaa i de Citater, som den højtærede Minister oplæste, var nogle Udtalelser, der kunde tyde paa en Tilbøjelighed til at vælte en lidt for stor Del af Skylden over paa Arbejderne ved Orlogsværftet, og jeg vilde dog tro, at de overordnede derude ogsaa burde bære en Del af denne Skyld, ja, jeg vilde egentlig være mest tilbøjelig til at tro, at de burde bære den største Del af Skylden.

Brandes: Jeg ønsker i Anledning af, hvad der nu blev sagt af det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds (Bramsnæs) angaaende Bygningen af den omtalte Færge paa Orlogsværftet, at bemærke, at efter hvad der er mig bekendt, var der ikke hos Orlogsværftets Bestyrelse nogen Modstand imod at bygge Færgen. Det forekom mig, at det ærede Medlem antydede, at der kunde have været en saadan Uvillie til Stede fra Orlogsværftets Bestyrelses Side overfor dette at overtage en Skibsbygning af en mere civil Karakter, end Værftet ellers beskæftigede sig med. Jeg har ikke det Indtryk af det, jeg i sin Tid som Medlem af Regeringen hørte om Overdragelsen af Bygningen af denne Færge til Orlogsværftet. Jeg har tværtimod det Indtryk, at man fra Orlogsværftets Side havde ikke ringe Lyst til at optage et saadant Arbejde, men at man ganske vist paa Værftet havde Følelsen af, at saadanne moderne Indretninger, som kræves til at bygge dette meget store Skib, manglede Orlogsværftet til en vis Grad.

Det andet Spørgsmaal, det ærede Medlem fremdrog, nemlig Lønarbejderne og deres Lønninger, skal jeg ikke have nogen Mening om; jeg har ikke haft den Tro, at det var Lønkrav fra Lønarbejdernes Side, som skulde have fordyret Bygningen af Skibet. Imidlertid blev denne Bygning overordentlig dyr, i hvert Fald meget dyrere, end den var anslaaet til. Men jeg antager egentlig, at den er meget dyrere, end selve de Tal, som Rigsdagen nu har faaet Oplysning om, viser, thi jeg kan ikke tro, at i disse Tal er medtaget hele den Indretning, som Orlogsværftet er, saa at man altsaa der regner med, at Orlogsværftet har saa og saa megen Grund, saa og saa mange Maskiner og endelig en overordentlig stor Lønetaf, som forud er til Stede, og som kan virke ved Overtagelsen af et saadant Arbejde. Jeg er ikke ganske vis herpaa, men jeg vil gerne spørge den højtærede Minister for offentlige Arbejder, om det forholder sig saaledes, at i Summen er inddraget ogsaa dette, som man paa et almindeligt privat Værft vilde inddrage: hele Institutionen, saaledes som den staar, hvad den har kostet og daglig koster.

Ministeren for offentlige Arbejder (Slebsager): Jeg tør ikke udtale mig om det Spørgsmaal, som det ærede 18de landstingsvalgte Medlem (Brandes) sidst rejste; der er ikke i Kommissionsbetænkningen gjort Rede for det i Enkeltheder, men jeg formoder, at man ved Orlogsværftet som alle andre Steder medregner en vis Procentdel som Generalomkostninger.

Det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds (Bramsnæs) mente, at Direktøren for et privat Værft vel egentlig ikke var den kompetente til at bedømme, om det Arbejde, her er udført, er for dyrt eller billigt. Ja, jeg mener nu, at Direktøren for et stort privat Værft har ganske gode Betingelser for sammen med de to interesserede Parter, Statsbanerne og Orlogsværftet, at komme til en nøgtern Bedømmelse af, hvorledes Forholdet er, og hvorledes det vilde have stillet sig for et privat Værft, og det er jo det, man maa sammenligne. Det, som Statsbanerne og Kommissionen sammenligner med, er jo: Hvad vilde det have kostet at faa denne Færge bygget paa et privat Værft? Det Resultat, man er kommet til, er, at det vilde være blevet 600 000—700 000 Kr. billigere at faa den bygget paa et privat Værft end paa Orlogsværftet. For øvrigt tror jeg, at det ærede 18de landstingsvalgte Medlem har